

Landskap: Skåne Upptecknare: Karin Petö, Bjärnum
 Härad: V. Ljunge Berättare: olika personer; se uppt. bla-
 Socken: N. Karp Berättarens yrke: dens baksida!
 Uppteckningsår: 1961 Född år i

Lägnen och folket om månen. s. 1-10.

LUF 118

13/10-61

Svar å frågelistan L.U.F. 118 av 1961

Tägnor och folkets om minnen

Benämningar: "Lilla himlalompan" "Guds lykta" "Månskaran" "Lyktegubben" "Älska och gä" på himlavalvat. Man på "Lan" (HAN) som om ett manligt väsen. "Kvinnor" "Lodder" dansa på månatialarna och när de seer väntarna spelade vid Juleminnesstämman, så hade man komma på ett ställe där denne spel och som Julekaren och man såde som i deras förhållande så kunde man bli "älskade" - ja ett stort utslag till seer.

Så man och skrivade in i minnen en Juleminnesnatt kunde man få "Långjula" och bli och med bli "Långjula" så man inte förmodade på hem igen för är nästa Juleminnesnatt.

Luf 118

eller vilse gick man bara och längade
 och längade utan att själv veta
 efter vad, "man hade blivit montagen"
 krigande fienterna på Jucemineu har jag
 hört flera olika sägner. En är nämligen
 som särskild uppläsning (i Jädeholm) en
 annan berättar berättelsen om figuren
 skulle föreställa en gubbe och en
 gumma med tre väskor* emellan
 sig vilket de gemensamt bar på en
 stång. Dessa båda levs i bland osams,
 därför de minna var i sigtändning visade
 sig ^{sen} den ene parten, medan vid den
 andra hvarminspierade den andra
 parten visade sig, men vid Jucemine
 syntes båda för de hade blivit som
 igen. Han de kommit på minna visste
 inte min berättelse. En sägen för-
 *("vannbal")

målar att "Gubben i minnet" skulle
 vara skildrad till och till skaff där
 sitter ^{han} där med sin bälhvord och får
 "skämmas alla världens dag"
 En annan berättelse om "Gubben"
 sitter med en kista som skall
 föreställa jorden och att han
 längtar dit, men är så full av så
 han inte kan komma loss igen.
 Det anses att minnet hade stort infly-
 vande på människors humor på årstiderna,
 på tidens fällning, på sedd, på sjuk-
 domar m. m. (En sällsynt uppteckning (biögon))
 Men skulle på att som skulle komma
 på "nytt". Potatis och alla andra rotfrukter
 skulle ses på "nå" skulle rika och hälsa
 som skulle bli starka skulle ^{se hälsan} hälsa (hoppas)
 på "nå" "Hoppas du ser sigas du nu på "ny"

gick det mask i det och det blev inte
på långt när så hälsamt.

Man kunde spä väder om man ick
månens strålar. Li & ex om det syntes
en ring sees omkring runt månen blev
det regn eller väder inom 3 dagar.

Var ringen litad blev det slakt väder
var ringen stor blev värre minde ja,
konste inget sees

Gick månen upp mycket tid blev det
kallt. Var den i många hörsen i sad
bidde det ofärd eller olycka av något
slag.

På frigan om månen kunde något infly-
tande på födelse giftermål etc har jag i
min barndom hört ontalas. ^{en del} man. Lyväre
har jag hört detaljerad och kan i om
saker till att säga dessomman. Har jag

Jessa andas men ej kunnat få något
besked, skulle jag vilja säga någon som
säker kan säga det samma skulle jag
meddela senare. Har även någon gång
hört Lucas om att någon i vissa
skänkel den festen kunde försvikas under
landst. den men tyvärr kan jag inte
med säkerhet säga det samma och de
är det bättre att ingenting säga
Man kunde ju att fick som att född
i Osses festen ej kunde förlikas med
fast ^{född} i fiskarnas festen etc, varför två
i den kända festen född ej skulle inga
äktenskap. Tills dess skulle jag försöka åter-
komma i annat sammanhang.

Tufin är nyfiken skulle man säga
sej. bolla, till hörd i tryckid. kända
Man kunde ju också säga det kommande

ärts värdelst av minnas ljus under
 nyårsnatt, men detta kan jag ej ha
 deltagit ty de som här betat om disse
 saker äro nu döda, och i Livs-Liden
 de så rädda äro "lära barn om konst"
 och man inte kunde få några de-
 stige Mänförmäkelser av sig utan om
 krig och ofred. Men gammal gammal, nu det
 berättade en gång om en mänförmäkelser
 som infallit tidigt på hösten och "konst
 så barn på äro hösten best sittande etc
 a mycket denna handling ämnade under
 1800-talet Om hon möjligt fövillade
 sat och mänförmäkelser och jag inte men
 hon påstår att det var en mänförmäkelser
 som sade och de hade äro "vär-
 dens sista stund var kommen".

(Liljor följ med)

Minnen hade ett stort inflytande
 på sjukdomar s. k. "lyta" vilka barn i vissa fall
 kunde botas vid "smekta" s. k. ex
 om ett barn led av den s. k. sugalika
 sjukhan (racik) kunde denna botas
 av blotta gumman på slutet av "nä" och
 böjen på "ny". Barnen födes till "bakomman"
 eller "Vebjörningen" vid smekta. Dessa
 behandlade barnen på både "nä" och "ny"
 "bakomman" bodde i Arke, Stoby, Pockan
 och Vebjörningen bodde i Vebjörns små
 klipper. Hur behandlingen var ser
 man den berodde fick inget att, det var
 gummans konlighet, men barnen led
 friska. Tills o. m. en läkare såg till
 barn till Vebjörns och det
 blev friska. Det är barn som
 led av s. k. "lyta", behandlade i sin tid
 (fortsättning)

varje dag gällande vid en viss tid
 på dagen och ej kunde lyftas på
 något sätt best. betalt av den s. h.
 "Sandviksgubben" som vilken modern
 i sin förtvivlan vände sig. Han
 blev ordnare och klippte "en bra
 förs" av sitt hår samt bränna det
 och giva ~~in~~ askan därav
 åt barnet i den nyöppnade häften på "nä"
 och häften på "ny" ^{vid nykifte} och barnet blev
 friskt. En annan gång kunde det sig att
 ett barn var behäftat med tuberkel
 i skjötan, modern kunde se på en eds-
 vade och barnet hade fått "lyft" genom
 det. Den yngre skulle modern klippt
 en lock av barnets hår och med denna
 "Sandviksgubben". Modern hade blivit att
 gå på arbetet varför hon hade att sitta
 (Fol. 3)

att avklippa lite här på barnet och sedan
 gå till tandläkaren med det. Mannen
 gjorde så, men då han kom till "Landska-
 gubben" sade denne: "Såta här har inte
 "morsan" klippit, varför mannen gick på
 den lilla vägen för att gå till järnvägen för att
 inte gå på den lilla vägen. (Någon dag klippa
 modern av en ny lock av barnets hår
 och fadern gick på samma väg på nytt
 men nu ~~går~~ hon av sig, med sig
 hem, varför arken av barnets hår var in-
 beordrat med denna sanna skugga modern (obs!)
 småja barnets skugga, vid "omskifte"
 Hon gick inte säga något då denne
 småjans förtags. Hon kunde också
 småja barnet. (Hörsammare)
 men då skulle hon vara "fästare och
 ligande" D. u. S. Lyt och utan att ha
 ätit något.

Min moder Auguste Jöstlund (född 1868)
berättade för mig i vår barndom att
Gubben i minnen var en stor bräns-
ling som blev baskial från Gud
och av honom blev förelagd att
välja mellan att förlämnas
i salen eller ljusa i minnen
Gubben valde det senare och
då blev han en isbjör i minnen
som alltid syns vid julen